

OKB'DE KOMORBİDİTENİN VARLIĞI TEDAVİYİ NASIL ETKİLER ?

Dr.Abdulkadir Tabo

OKB'DE KOMORBİDİTE

- Komorbiditenin değerlendirilmesi klinisyen için çok önemli.
- Komorbid durumların varlığı hastalığın klinik seyrini, tedavi seçimini, tedavi yanıtını ve prognozunu etkileyebilir.
- Tedaviye yanıt alınamadığında, I. veya II. Eksen komorbiditesi kuvvetle muhtemeldir.

(Pallanti ve Quercioli 2006)

| Common psychiatric comorbidities with OCD

Comorbidities	Estimated prevalence in OCD patients
Personality disorders	63%
Major depressive disorder	28 to 31%
Simple phobia	7 to 48%
Social phobia	11 to 16%
Bipolar disorder	15%
Eating disorders	8 to 13%
Alcohol abuse	8%
Panic disorder	6 to 12%
Tourette's syndrome or tic disorders	6 to 7%

Wiegartz ve Rasminsky 2005

OKB ve DEPRESYON-1

- Depresif semptomların varlığının, hem ilaç ve hem de davranışçı tedaviye cevabı negatif etkilediği bildirilmiştir. (Hollander ve ark. 1991)
- Ancak çalışmaların çoğunda, depresyon komorbiditesi olan ve olmayan OKB'li hastalarda, SSRI'ların tedavi cevabı açısından gruplar arasında fark olmadığı saptanmıştır.

(Overbeek ve arkç 2002))

OKB ve DEPRESYON-2

- Komorbidetinin hedeflenen OKB tedavisine (hem ilaç ve hem de BDT) etkisinin araştırıldığı açık - prospektif yeni bir çalışmada;
- ✓ OKB'deki tedavi cevabi ile, depresyonun iyileşmesi arasında güçlü bir ilişki olduğu bildirilmiştir.

(Valerio ve ark.2012)

OKB ve DEPRESYON-3

- Meta-analiz alışmaları ,OKB'de antiobsesyonel etkinin antidepresif etkiden bağımsız olduğunu göstermektedir.
- Şiddetli depresyon (BDÖ > 30) komorbiditesi davranışçı tedavinin prognozunu kötüleştirebilir. (Abramowitz ve ark.. 2000)
- SSRI'lar ve BDT her iki bozuklukta ilk sıra tedavilerdir.
- SSRI + BDT kombinasyonu daha etkili

(Belotto-Silva ve ark.2011)

OKB ve DEPRESYON-4

- Şiddetli depresyon varlığında ilaç tedavisi tercih edilmelidir.
- Bir SSRI seçilmeli, eğer yeterli cevap alınmazsa Klomipramine geçilebilir ya da güçlendirme tedavisi için düşük doz bir atipik antipsikotik (Aripiprazol gibi) eklenebilir
(Pallanti ve Grassi 2014)
- İntihar riski varsa EKT
- EKT'nin antiobsesif etkisi gösterilmemiştir.

(Karamustafalıođlu 2000)

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-1

- Daha çok Bipolar-II görülür.
- Bipolar komorbiditesinin tedavisine ilişkin kontrollü çalışmalar sınırlı.
- OKB tedavisinde kullanılan antiobsesyonel ilaçlar, manik epizodları tetikleyebilir.
- Hem manik ve hem de depresif atak sayısında artışla hastalık zamanla destabilize olabilir.

(El-Mallakh ve Karippot 2005, 2006)

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-2

- Bu riski ortadan kaldırmak için, antiobsesyonel ilaçlardan önce uygun Duygudurum Düzenleyicileri (DD) kullanmak gerekmektedir.

(Freeman ve ark. 2002)

- DD'ler, serotonerjik antidepresanlara göre genellikle anksiyete semptomlarının kontrolünde yetersiz.
- Ayrıca daha fazla yan etki yükü ortaya çıkartırlar.

(El-Mallakh ve Hollifield 2008

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-3

- DD'lere yanıt alınamayan durumlarda bazı antipsikotikler etkili (risperidone, haloperidol, olanzapine ve ketiapin) kullanılabilir

(Goodwin ve ark. 2009)

- DD'ler, OKB'de de etkili olabilir ancak geniş şekilde çalışılmamıştır.
- Bipolar Bozukluğun eşlik etmediği durumlarda bu ilaçlar ikinci, eşlik ettiği durumlarda ise genellikle ilk sıra ilaçlardır.

(Pallanti ve Grassi 2014)

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-4

- OKB tanı kriterlerini tam karşılayan hastalarda, bipolar semptomları eşik-altı düzeyde dahi olsa, hiyerarşik olarak Bipolar B. tanısına öncelik verilmesi önerilmektedir.
- OKB semptomlarının şiddeti ne olursa olsun, şimdi ya da geçmişte bipolar semptomları ya da ailevi yüklülük varsa SSRI reçete edilirken dikkatli olunması gerekir.

(Raja ve Azzoni 2004)

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-5

- Soft Bipolar formların (siklotimi ya da siklotimik mizaç) varlığında, Lityum ve Valproik OKB üzerine etkili değil.
- Lamotrijin hem siklotimi ve sık döngülüde, hem de OKB üzerinde daha etkili.

(Parker ve ark.2012)

OKB VE BİPOLAR BOZUKLUK-6

- Tedaviye cevap alınmayan durumlarda ,ortaya çıkabilen hipo (manik) ya da mixt belirtiler sıkı bir şekilde takip edilerek , düşük doz SSRI ilave edilebilir.

(Raja ve Azzoni 2004)

- BDT ve TMS gibi ilaç tedavisi olmayan yaklaşımlar yararlı olabilir.

(Magalhães ve ark. 2010)

ANKSİYETE BOZUKLUKLARI KOMORBİDİTESİ-1

- OKB'li hastaların yaklaşık yarısı, yaşam boyu komorbid bir anksiyete bozukluğuna sahip olurlar.
- En sık Panik Bozukluğu ve Sosyal Fobi
- Komorbidetinin seçilen OKB tedavisine (hem ilaç ve hem de BDT) etkisinin araştırıldığı yeni bir prospektif çalışmada;

ANKSİYETE BOZUKLUKLARI KOMORBİDİTESİ-2

- ✓ Komorbid anksiyete bozukluklarının (YAB,SF,PB,Agorafobi,Basit Fobi,BTA Ank.B.) OKB'ye paralel düzelme eğilimi gösterdikleri saptanmıştır. (Valerio ve ark.2012)
- Komorbid bir anksiyete bozukluğu varlığının OKB'de ilaç tedavisi seçimini etkilemediği,daha ziyade hastanın ilaç tedavisine uyumunu etkileyebileceği bildirilmiştir.

(Pallanti ve Grassi 2014)

ANKSİYETE BOZUKLUKLARI KOMORBİDİTESİ-3

- Hastanın tedaviye uyumunu artıran stratejiler;
  - ✓ Yavaş titrasyon,
  - ✓ Başlangıçta benzodiyazepin kullanımı,
  - ✓ Kısa aralıklarla takip

daha iyi bir tedavi sonuca ulaşmak için önemli faktörler olarak görülmektedir.

(Torres ve ark.2014)

OKB ve PANİK BOZUKLUĞU-1

- BDT hem OKB ve hem de PB tedavisine etkili
- BDT ve ilaç kombinasyonu uygun olabilir
- OKB'deki davranışçı uygulamalar panik atakları artırabilir
- Agorafobi , OKB'nin davranış ödevlerinin yapılmasına engel olabilir

(Pallanti ve ark.2011))

OKB ve PANİK BOZUKLUĞU-2

- Yapılan yeni bir çalışmada, Agorafobinin OKB'li hastaların tedaviyi erken bırakmasında bağımsız bir yordayıcı olduğu gösterilmiştir.

(Diniz ve ark.2011)

OKB ve PTSSB-1

- Az sayıda vaka serisi mevcut, uzunlamasına çalışma çok az
- PTSSB komorbiditesini ,OKB'de daha kötü bir tedavi cevabının işareti olarak bildiren çalışmalar mevcuttur.

(Belotto-Silva ve ark. 2011, 2012; Keeley ve ark. 2008; Shavitt ve ark. 2006)

- Tedaviye dirençli OKB'li hastalarda PTSSB komorbitesi daha yüksek olabilir.

(Gershuny ve ark.2002;2008)

OKB ve PTSSB-2

- Ancak diğer çalışmalardan farklı olarak 12 haftalık açık bir çalışmada (209 dirençli ayaktan OKB);
  - 147 Grup BDT, 72 SSRI ile tedavi
- ✓ Travma yküsü (T) % 17,7
- ✓ OKB + PTSSB % 10,2
- ✓ OKB +T olan grup ile olmayan grubun BDT tedavi cevapları benzer

OKB ve PTSTB-3

- ✓ SSRI tedavisinde OKB+TÖ olan grubun tedavi cevabı belirgin olarak daha yüksek
- ✓ OKB +PTSTB grubunda daha büyük bir tedavi cevabı
- ✓ TÖ ya da PTSTB varlığının, OKB'de daha kötü tedavi cevabı ile ilişkili olmadığı bildirilmiştir.

(Shavitt ve ark.2010)

- SSRI'lar ve BDT her iki bozuklukta da etkili.

(Pallanti ve ark.2011)

OKB ve YAYGIN ANKSİYETE BOZUKLUĞU

- SSRI'lar ve BDT iki bozuklukta da etkili.
- Yeterli cevap alınmadığı durumlarda;
  - Valproat + SSRI
  - Düşük doz Risperidon eklenmesi
  - Olanzapin +Fluoksetin
  - Gabapentin ya da Pregabalin +SSRI

(Pallanti ve ark.2011; Pallanti ve Grassi 2014)

OKB ve SOSYAL FOBİ

- OKB'de ilaç tedavisine daha kötü cevap

(Carrasco ve ark. 1992)

- OKB'ye paralel iyileşme

(Valerio ve ark.2012)

- Sosyal fobik kaçınmalar, OKB'de davranışçı tedavi uygulamalarını engelleyebilir.

- SSRI'lar ve BDT her iki bozuklukta da etkili.

(Wiegartz ve Rasminsky 2005

)

OKB ve TİK BOZUKLUKLARI-1

- OKB'li hastaların yaklaşık % 30'unda, geçici ya da kronik bir tik bozukluğu öyküsü mevcut.
(Nestadt ve ark.2009)
- Bu alt grubun ilaç tedavisiyle ilgili spesifik çok çalışma çok az.
- Kanıta dayalı bir yaklaşım olan antipsikotik güçlendirme tedavisinin etkisi, meta-analiz çalışmaları ile desteklenmektedir.

OKB ve TİK BOZUKLUKLARI-2

- Komorbid Tik Bozukluğunda, bir çok uzman tedavi rehberinde tedavini başında;
  - ✓ SSRI + Antipsikotik kombinasyonu önerilir.
  - ✓ Risperidon, Aripiprazol ya da Haloperidol daha etkili
- SSRI'lar ile anksiyete azalınca tikler de azalma eğilimi gösterir.

(Ducasse ve ark.2014; Pallanti ve Grassi 2014)

OKB ve TİK BOZUKLUKLARI-3

- Ergenlerde yapılan yeni bir çalışmada, tekli SSRI tedavisine yanıt vermeyen komorbid tik bozukluğu olan hastalarda;
- ✓ SSRI'lara Risperidon ve Ariprazol eklendiğinde, hem OKB ve hem de tik belirtilerinde azalma görülmüştür.

(Masi ve ark.2013)

OKB ve PSİKOZ-1

- Komordid OKB ve Şizofreni prevalansı % 12.2

(ECA Study- Karno ve ark.1988)

- Antipsikotiklere anti-obsesyonele ilaçların eklenmesiyle , obsesif-kompulsif belirtilerde belirgin düzelme görüldüğü bildirilmiştir.

(Zohar ve ark. 2007)

- Vaka çalışmalarıında antipsikotik tedaviye Klomipramin, Paroksetin ve Fluoksetin eklenmesiyle iyileşme bildiren sonuçlara karşın, etkinlik görülmeyenler de vardır.

(Hadi ve ark.2012)

OKB ve PSİKOZ-2

- Ancak bu kombinasyonda psikotik belirtilerde alevlenme riski ortaya çıkabilir.

(Poyurovsky ve ark. 1999)

- Amisulprid ve Aripiprazolün şizofrenide antiobsesif etkiye sahip oldukları bildirilmiştir.

(Schirmbeck ve Zink 2015)

OKB ve PSİKOZ-3

- Atipik antipsikotiklerle obsesif kompulsif belirtilerin ortaya çıktığı vaka bildirimleri ve klinik çalışmalar ile ortaya konmuştur.

(Pallanti ve ark.2011)

- En sık bildirilenler; Klozapin, Risperidon, Olanzapin ve Ketiapin

(Ghaemi ve ark.1995; Baker ve ark. 1996; Khullar ve ark. 2001; Reznik ve ark. 2004; Tranulis ve ark. 2005)

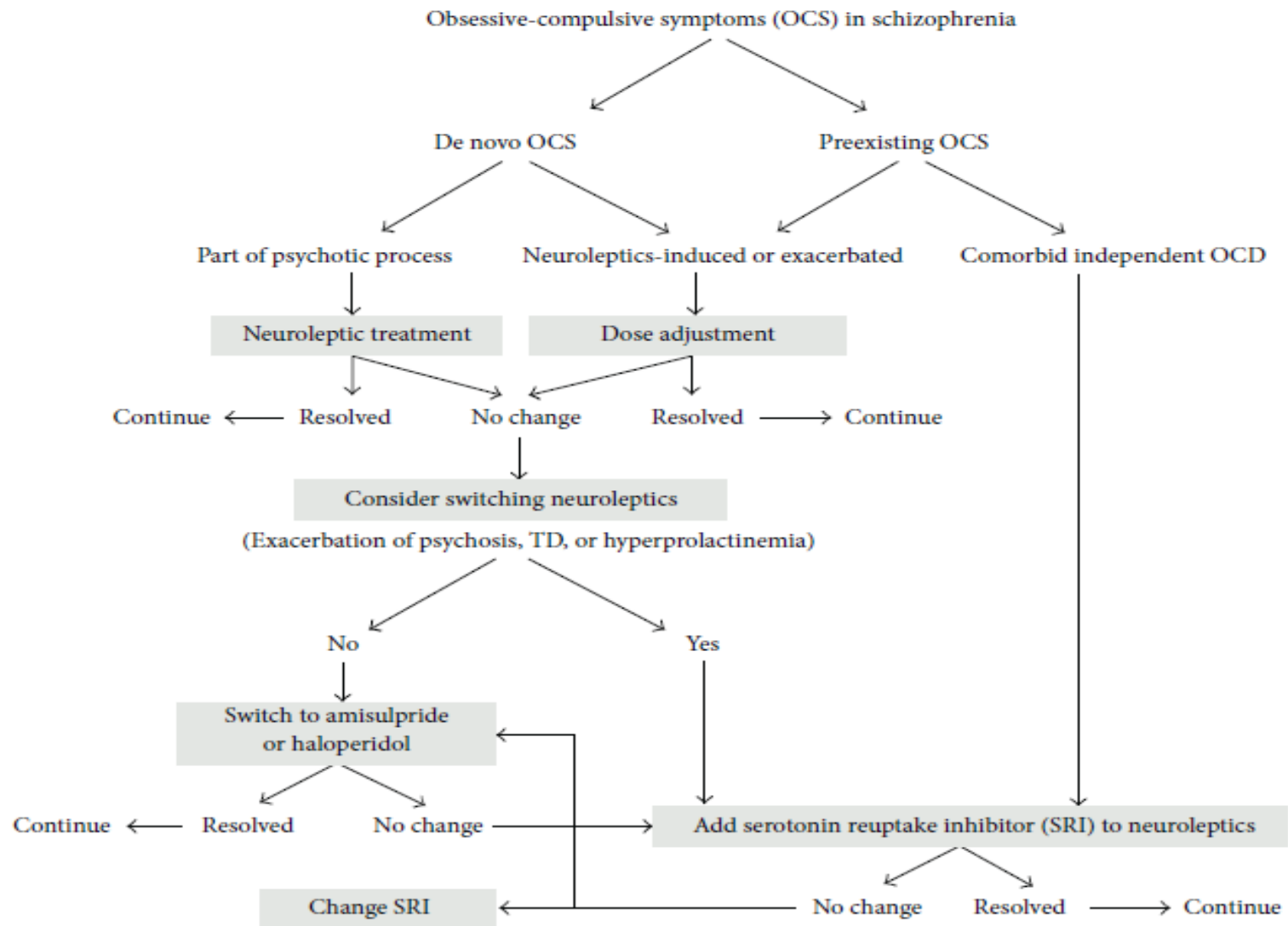

FIGURE 1: Algorithm of OCD/OCS management in schizophrenia. (Adapted from [7]. Adapted with permission.)

TEŞEKKÜRLER...